

ARCHEOLOGIENOTA

HOOGLEDE BRUGGESTEENWEG (prov. WEST-VLAANDEREN)

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Auteurs: Bert ACKE, Bart BARTHOLOMIEUX, Gwendy
WYNS

Monument Vandekerckhove nv
Oostrozebekestraat 54
8770 INGELMUNSTER

Afdeling Archeologie
Projectcode: 2016H151

- **Gemotiveerd advies**

Het uitgevoerde bureauonderzoek is volledig, alle relevante beschikbare bronnen zijn teruggevonden en zijn geraadpleegd. Inzake historisch bronnenmateriaal zijn de relevante bestaande bronnen en historische kaarten geraadpleegd via internet.

Uit de historische en archeologische studie werd duidelijk dat de site zich bevindt in een zone met een zekere verwachting voor archeologische sporen daterend vanaf de Romeinse periode, hoewel op basis van enkel het bureauonderzoek niet met 100% zekerheid gesteld kan worden dat er effectief een archeologische site aanwezig is en wat de karakteristieken daarvan zijn. Aangezien de geplande werken het archeologisch bodemarchief bedreigen, wordt een proefsleuvenonderzoek geadviseerd. Zodoende kan het archeologisch potentieel worden ingeschat.

Er wordt geadviseerd om een verder vooronderzoek uit te voeren in de vorm van proefsleuven. Deze techniek is volgens een kosten-batenanalyse de beste optie om alle archeologische informatie te verzamelen. Andere vooronderzoeken (geofysisch, boringen, oppervlakteprospecties en metaaldetectie) zijn niet zinvol en dienen bijgevolg niet uitgevoerd te worden.

Het doel van proefsleuven en proefputten is uitspraken te doen over de archeologische waarde van de totaliteit van een terrein door een beperkt maar statistisch representatief deel van dat terrein op te graven. Op die manier kunnen verantwoorde uitspraken worden gedaan voor de rest van het terrein. Het betreft de laatste stap in het proces van vooronderzoeken. Deze methode toont met voldoende statistische zekerheid de aan- of afwezigheid van archeologische sporen op het plangebied aan.

De periodes vanaf ca. het neolithicum kenmerken zich namelijk door de aanwezigheid van grondsporen die optimaal worden gedetecteerd met deze prospectiemethode. Het betreft hier een site zonder complexe verticale stratigrafie, waarvoor proefsleuven geschikt zijn.

Het voorgestelde proefsleuvenonderzoek dient niet te worden uitgevoerd indien de geplande bouwwerken, waarvoor deze archeologienota wordt opgesteld, niet zullen worden uitgevoerd.

- **Planafbakening**

De totale site heeft een oppervlakte van ongeveer 4,7ha. Ongeveer 2,6ha hiervan dient onderzocht te worden door middel van proefsleuven (zie figuur 8). Vrijwel het hele

gemaakt van een niet-getande graafbak. De grond wordt gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Het dichten gebeurt op zo'n manier dat de originele bodemopbouw opnieuw bekomen wordt en dat de draagkracht van de bodem minstens gelijk is aan de draagkracht voorafgaand de start van het veldwerk. Indien nodig worden kwetsbare sporen afgedekt met waterdoorlatende doek.

De sleuven zijn 1,80 tot 2m breed en ideaal noordwest-zuidoost georiënteerd. Op die manier is er het meeste kans om sporen van oude landelijke gebouwen die in de metaaltijden, Romeinse periode en middeleeuwen hoofdzakelijk zuidoost-noordwest zijn georiënteerd, aan te snijden. Per sleuf en minstens om de 50m wordt machinaal een profielput aangelegd, op een dermate manier dat er een geschrinkt patroon ontstaat en men in feite om de 25m een zicht heeft op de bodemopbouw van het onderzoeksterrein.

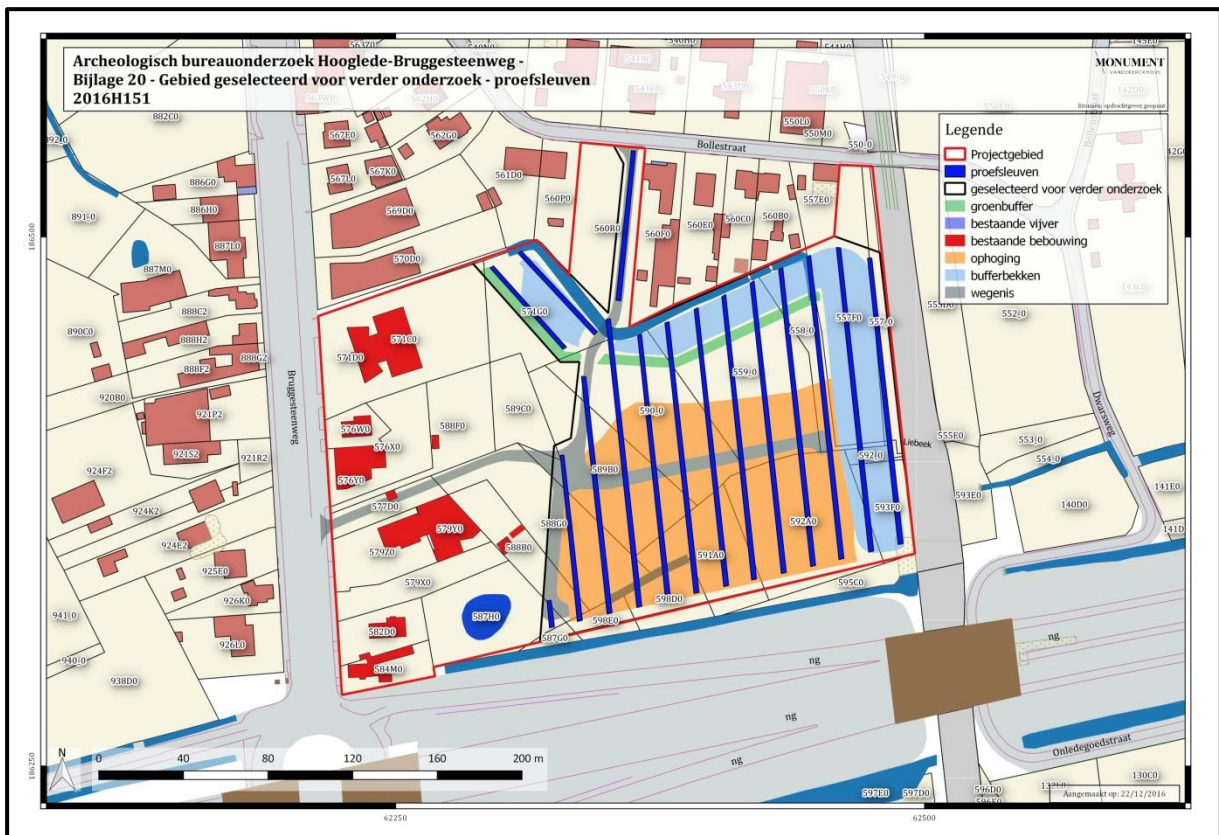
Er worden extra volgsleuven, dwarsleuven of kijkvensters aangelegd om beter inzicht te krijgen in de aard van de aangetroffen archeologische sporen. Er wordt 10% van de onderzoekbare oppervlakte opengelegd door middel van sleuven en 2,5% door middel van volgsleuven, dwarsleuven of kijkvensters. Op die manier wordt 12,5% van het onderzoeksgebied onderzocht en kan met een minimale kost een betrouwbare inschatting gemaakt worden omtrent het archeologisch potentieel van de site. Zodoende kan men ook beter de onderzoekstermijn en -kost inschatten bij een eventueel vervolgonderzoek.²

Er wordt geadviseerd om bij de aanleg van de proefsleuven te starten in de zuidwestelijke hoek van het onderzoeksterrein en de sleuven aan te leggen van zuid naar noord, voortschrijdend richting de Liebeek. Op die manier zal men telkens de rand van de beekvallei aansnijden. Het is voldoende om de proefsleuven slechts deels in deze beekvallei aan te leggen. Slechts twee proefsleuven dienen de gehele beekvallei maximaal te dwarsen. De orientatie van deze twee proefsleuven zal afhangen van de precieze loop van de beekvallei. Deze twee sleuven dienen tevens lokaal breder aangelegd te worden zodoende de beekvallei ook lokaal in de diepte te kunnen waarden. Waar dit machinaal niet meer mogelijk is omwille van veiligheidsredenen, wordt deze waardering verder gezet aan de hand van boringen. Aangezien de precieze afbakening van de beekvallei op basis van het bureauonderzoek niet kon worden bepaald, zijn de proefsleuven op het voorgestelde proefsleuvenplan allemaal doorgetrokken tot aan de Liebeek (zie figuur 9). In praktijk zal dit dus echter deels

² HANECA K., DEBRUYNE S., VANHOUTTE S. en ERVYNCK A., Archeologisch vooronderzoek met proefsleuven. Op zoek naar een optimale strategie. Onderzoeksrapporten agentschap Onroerend Erfgoed, juli 2016.

wijzigen. Deze wijzigingen worden beargumenteerd in het verslag van resultaten van het proefsleuvenonderzoek.

Zowel het veldwerk als de verwerking en rapportage dienen te voldoen aan de methodiek zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk. Het onderzoeksdoel is succesvol bereikt indien de vraagstelling kan beantwoord worden. Het gefundeerd kunnen beantwoorden van de vraagstelling is dus het evaluatiecriterium aan de hand waarvan de erkende archeoloog zal bepalen of het onderzoeksdoel succesvol bereikt is.

Figuur 9: Voorgestelde proefsleuven op het terrein (zie bijlage 20).

- **Gewenste competenties**

Het veldwerk wordt uitgevoerd door 2 gediplomeerde archeologen, die permanent op de site aanwezig zijn. Daarnaast wordt, conform de Code Goede Praktijk, een aardkundige betrokken bij het onderzoek. Deze hoeft echter niet permanent op de site aanwezig te zijn, maar moet bij afroep beschikbaar zijn wanneer de erkend archeoloog dit mogelijk acht.

- ➔ In het kader van het proefsleuvenonderzoek dient het team te bestaan uit minstens 2 archeologen waarbij minstens één van de uitvoerende archeologen ten minste 220 werkdagen veldervaring heeft met onderzoek op zandleembodems, en beide beschikken over minstens 20 werkdagen veldervaring wat betreft proefsleuvenonderzoek.
- ➔ Gedurende het veldwerk dient een aardkundige op afroep beschikbaar te zijn op het terrein. De aardkundige moet beschikken over aantoonbare ervaring met zandbodems.